

[Moses Olson.]

forbedring af sikringerne til staten, som altså jeg personligt mener er utilstrækkelige. Jeg ved, at andre har et andet synspunkt, det er jo et nyt område, hvor synspunkterne er forskellige, og hvor erfaringerne for tiden nok er ret spinkle, men man kan måske hente erfaringer fra andre områder, hvor man har dyrket denne mineraludvinding, således at vi kan sikre en bedre udnyttelse til fordel for Danmark og Grønland.

I det hele taget trænger vi nok efter min mening til en mere afklaret og målrettet erhvervs politik i Grønland. Blot for at nævne noget konkret så har der jo i det forløbne år været en del tale om muligheden og ønskeligheden af, at visse firmaer og virksomheder henedefra placerer en del af deres produktion i Grønland. Jeg synes, at vi fra grønlandsk politisk hold må tage op til overvejelse, hvorledes vi politisk og økonomisk skal bære os ad med at styre en eventuel udvikling i den retning på en sådan måde, at det undgås, at ikke-grønlændere i endnu højere grad end i dag kommer til at dominere og kontrollere erhvervslivet og dets videre udvikling.

Jeg synes, at vi må tage lønpolitikens principper op til revision med henblik på bevidst at bruge lønpolitikken til styring inden for arbejdsmarkedssektoren, hvilket vi hidtil ikke har været i stand til i nævneværdig grad. Jeg synes, at vi fra politisk side må have fast greb om udviklingen inden for erhvervsuddannelsessektoren. Det er min mening, at vi må have analyseret og diskuteret, hvorvidt målsætningen og den igangværende revision inden for denne sektor er i harmoni med de herskende politiske strømninger i dagens Grønland, og hvis det viser sig, at det ikke er tilfældet, må vi foranledige nødvendige ændringer og justeringer. Vi må fremfor alt generelt undgå, at enkelte sektorer kører deres eget løb mere eller mindre uafhængigt af de samlede politiske sammenhænge.

Det er ønskeligt at få en erhvervsafdeling under landsrådet. Jeg ved, at sådan et forslag foreligger til landsrådet i dette efterår, og derefter vil det nok efter min mening være naturligt at føre erhvervsuddannelsessektoren ind under arbejds- og socialdirektoratet. Dette må dog ske under iagttagelse af, at det ikke bliver for stor en byrde for

landsrådet. Vi har ret grove, ret negative — for at sige det på den måde — erfaringer med socialvæsenets overgang til landsrådet.

Jeg synes, at den nugældende grønlandske skolelov trænger til en revision. Skolen i dag bygger stort set på danske forudsætninger. Den opdrager i for stor udstrækning til en dansk tilværelse. Skolen har i princippet efter min mening ringe integritet med den hverdag og de realiteter og muligheder, som børnene skal leve under, når de bliver voksne. Den tiltagende ungdomsarbejdsløshed og de unges fritidsproblemer i dag taler efter min mening deres tydelige sprog om behovet for en revision. Det skal her føjes ind, at skolen og dens lærere og administration hidtil på mange forskellige måder har udvist en beundringsværdig åbenhed og selvkritik, således at man hele tiden fra skolens side har spurgt sig selv: hvor er det galt, og hvor kan vi forbedre vor skole? Det er en yderst positiv ting, som lover godt for en eventuel omfattende revision.

Forberedelserne til et grønlandsk udspil om en hjemmestyreordning har efter min mening fået en heldig og lovende start. Personlig håber jeg på, at vi i løbet af en forholdsvis kort tid kan være kommet til ende med det forberedende arbejde, således at vi kan komme videre med en drøftelse af tingene med folketingets partier osv. Men jeg synes, det er vigtigt, at vi ikke låser os fast til bestemte tidsfrister, så det går ud over den grundighed, vi trænger til i arbejdet.

Til den del af statsministerens åbningstale, som angår Grønland, vil jeg sige, at jeg opfatter den som en særdeles åben og positiv invitation til, at vi i vid udstrækning selv udformer de forslag til ændringer og reformer, som vi mener tjener det grønlandske samfund bedst. Det er en holdning, som er meget positiv, og som jeg er sikker på at alle grønlandere er glade for at høre. Vi skal nok efter vor ringe evne forsøge at udnytte de muligheder, en sådan positiv holdning indeholder.

Så vil jeg knytte et par bemærkninger til den aktuelle debat eller den genoptagelse af debatten fra juni måned, som dagsordensforslagene har forårsaget. Der bliver tale om gentagelser fra foråret, for jeg synes, at de reelle og potentielle psykologiske konsekvenser af, at jeg spiller tungen på vægtskå-